

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Zomer 2019

Jaargang 29, nummer 3

Van de redactie

Door Frans Hendriks

Als wij dit schrijven, de derde week van juni, is het prachtig weer. Het laat ons terugdenken aan die overweldigende zomer van 2018; zonneschijn en droog. Iets om van te genieten. Maar het heeft ook zijn keerzijde, zoals bekend.

Het is een feestjaar; 50 jaar bestaat het IVN Roermond e.o. We hebben een prima feestdag gehad de 26e mei. Een leuke en informatieve wandeling met aansluitend een brunch met drankjes voorafgegaan door enkele toespraken. Lees erover op pagina 5 en 6. Complimenten voor de organisatie.

Deze week kwam minister Carola Schouten met een wel zeer prettig idee voor beleidsvorming uit de hoek. Er dient een omslag naar “kringlooplandbouw” te komen. Volgens haar met als doel de schade in natuur en milieu herstellen én het inkomen van boeren verbeteren. Ze zal dit uitgebreid bekend maken op 18 juni, de dag dat wij het niet meer kunnen opnemen in deze uitgave maar waarover u zeker in kranten en op tv genoeg zult horen.

Al jarenlang pleit het IVN indirect door en met het educatieve werk voor een landbouwbeleid dat zorgvuldiger met de omgeving omgaat. Minder grootschalig en minder onkruid- en insectenverdelgingsmiddelen. Meer groen landschap, meer diversiteit en daardoor behoud van soorten. Worden de groene organisaties nu gehoord? We mogen het hopen en hebben er het in dit blad steeds maar weer over. Duurzaamheid. Iets dat sommige politici met een achteloos gebaar naar het rijk der fabelen verwijzen maar zo hun kortzichtigheid op dramatische wijze laat zien. Het voortbestaan van het leven op aarde hebben wij tot onze verantwoordelijkheid te nemen en dat wordt steeds meer zichtbaar. We kunnen onze aarde niet langer uitputten.

In ditzelfde kader past de bespreking van een boek over alternatieven voor onze “gangbare” economische uit-

gangspunten. Laat het niet voorbijgaan en lees het op pagina 9! Het geeft hoop voor de toekomst.

Dit nummer staat weer vol wetenswaardigheden over zaken die ons als IVN'ers aangaan. En dat met dank voor alweer een heel stel medeleden. Jullie zorgen voor de nodige kopij en diversiteit. Heel fijn!

Zoals gebruikelijk maken wij u erop attent dat de foto's waarbij geen naam genoemd wordt of waarbij niet is vermeld dat het inzending voor de Groene Camera Trofee betreft, door een van de redactieleden is gemaakt. Wij gebruiken zonder vermelding dus geen foto's van anderen.

Inzending van kopij voor het herfstnummer s.v.p. vóór 23 augustus.

De redactie wenst u een heerlijke zomer met veel fijne natuur-ervaringen.

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter	Peter Kessing (ad interim) voorzitter@ivnroermond.nl
Secretaris	Vacature secretariaat@ivnroermond.nl
Penningmeester	Liesbeth van Bree penningmeester@ivnroermond.nl
Bestuurslid	Astrid Janissen astrid.janissen@ivnroermond.nl

Mededelingen van het bestuur

Door Peter Kessing, voorzitter ad interim

Op 1 mei ben ik begonnen met mijn werkzaamheden als interim-voorzitter. Mijn eerste opdracht is een goede bestuursstructuur op te zetten en te zoeken naar aanvulling van het huidige bestuur.

Dit is niet direct oplosbaar, maar ik heb goede hoop dat dit op niet al te lange termijn op te lossen is. Wij werken er in ieder geval hard aan. Op de onlangs gehouden bijeenkomst met alle coördinatoren van de werkgroepen en commissies hebben wij kennis kunnen nemen van elkaars verwachtingen voor de toekomst. Ook het enthousiasme dat wij ondervonden hebben, steunt ons in onze werkzaamheden.

Onze jubileumdag is feestelijk verlopen. Hulde aan allen die hieraan meegewerkt hebben.

Intussen heeft ook de programmacommissie zijn werkzaamheden weer opgevat om te komen tot een goed pro-

gramma 2020. Mocht u nu al suggesties hebben stuurt u dit vooral door aan de programmacommissie.

Vanuit de regio wordt hard gewerkt aan de voorbereidingen van de Natuurgidsenopleiding. Wij hopen dat er weer velen vanuit onze vereniging hieraan mee willen doen. Zonder Natuurgidsen kunnen wij ook geen excursies verzorgen.

In de Landelijke Raad zijn de volgende thema's aan de orde gekomen:

- samenvoeging van Vereniging IVN en Stichting IVN
- vacature Voorzitter Landelijke Raad,
- uniform ledenbeleid.

Ik zal in een later stadium hier nader op terugkomen.

Rest mij nog u allen namens het bestuur een mooie zomer toe te wensen met veel natuur plezier.

Van de voorzitter

Door Peter Kessing, voorzitter ad interim

Ik wil mij allereerst aan u voorstellen. Mijn naam is Peter Kessing, ben getrouwd met Truus, heb 2 kinderen en inmiddels 2 kleinkinderen. Mijn kinderjaren heb ik deels in Indonesië doorgebracht en deels in Scheveningen. En hier, wandelend langs de zee en in de duinen is mijn belangstelling voor de natuur begonnen. Dit dankzij het enthousiasme van een onderwijzer van de basisschool. Ook op de middelbare school in Den Haag had ik grote belangstelling voor het vak biologie. In Leiden heb ik geneeskunde gestudeerd en heb mij daarna gespecialiseerd in de radiologie en later nog de neuroradiologie. De vrije tijd werd doorgebracht met veel sporten en als hobby fotografie.

Begin 1989 ben ik met echtgenote en twee kinderen naar Limburg verhuisd. Gedurende 25 jaar heb ik de radiologie uitgeoefend in het Laurentius ziekenhuis. In deze periode heb ik ook verschillende management- en bestuursfuncties binnen de maatschap radiologie uitgeoefend. Naast mijn werk als radioloog ben ik betrokken bij Rotary-waterprojecten in Indonesië.

Na mijn pensionering ben ik mij weer meer gaan interesseren voor de biologie en in dit geval vooral de natuur om ons heen. Ik ben sinds 2014 lid van IVN Roermond e.o.. Mijn keus voor het IVN werd vooral bepaald door de uitgangspunten educatie en duurzaamheid. Om mijn kennis te verbeteren heb ik de opleiding tot natuurgids gevolgd. Verder was ik ook nieuwsgierig naar de totstandkoming van het jaarprogramma en heb ik mij aangesloten bij deze kleine commissie. Vanaf 2018 ben ik coördinator van de jaarprogramma-commissie. Met de drie commissieleden verzorgen wij de totstandkoming hiervan. Voor mijn stage binnen de natuurgidsenopleiding heb ik gekozen om mij onder ander te verdiepen in de organisatievormen van IVN op zowel plaatselijk, regionaal, districts en landelijk niveau. Vanaf 2019 ben ik regiovertegenwoordiger van Midden-Limburg in het bestuur van IVN District Limburg, als ook regiovertegenwoordiger in de Landelijke Raad.

Nadat begin van dit jaar drie van de vijf bestuursleden waren afgetreden ben ik vanaf 1 mei voorzitter ad interim tot de volgende ledenvergadering (ALV) in januari/februari 2020. Mijn allereerste opdracht is om weer een bestuur van vijf personen te formeren dat op de eerstvolgende ledenvergadering geïnstalleerd kan worden. Verder zal de bestuursvorm meer gestructureerd worden en zal een vertrouwensbasis gelegd moeten worden tussen bestuur, werkgroepen en commissies. Ook moet een beleid worden gemaakt voor de komende jaren waarmee het nieuwe bestuur kan werken. Kortom vele uitdagingen die ik met plezier zal aangaan.

De foto hierboven is van de bijenorchis, genomen door Joost Geraets

Colofon

Nummer 117, juni 2019

Voorpagina: gehakkelde aurelia

Foto: inzending Groene Camera

Trofee

Redactie:

Frans Hendriks, Laur Lennards,

Frank Heinen, Marieke Michels

Vormgeving:

Frans Hendriks, Marieke Michels

Email:

hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

Website: www.ivnroermond.nl

Ledenadministratie: ledenadministratie@ivnroermond.nl

Bankrekening:

NL18RABO 0135 8373 67

Inhoudsopgave

- 2 - Van de redactie
- Van het bestuur
- 3 - Van de voorzitter
- 4 - Natuurdenken, column
- IVN Limburg Contactroep
- 5 - IVN Roermond e.o. 50 jaar
- Jubileumwandeling
- 6 - Feestelijke jubileumdag
- 8 - Afronding klimaatcursus
- Afronding jeugdnatuurbegeleiders
- 9 - Boek Vlindereconomie
- 10 - Activiteitenkalenders
- 12 - Ondermeer ranavirus.....
- 13 - Greun Landj, gedicht
- 15 - Natuurgidsenopleiding
- 16 - Aanplant voedselbos
- 17 - Tiny Forest
- Het Leudal, een publicatie
- 18 - Fotowedstrijd kinderen
- Workshop communicatie
- 19 - Natuurlijk! Roermond?
- 20 - Contactpersonen

Onze sponsors vindt u op de pagina's 7, 8, 11, 14 en 20

Meer informatie over onze jarige afdeling en haar activiteiten kunt u geactualiseerd vinden op onze website www.ivnroermond.nl

Natuurdenken

Door Pieter Brouwer

Soms wordt ik van het ene uiterste van boosheid en teleurstelling naar het andere uiterste van vrolijkheid en verrassing heen en weer geslingerd als ik zie wat er allemaal in ons landje – of beter: in mijn omgeving – gebeurt in en met de natuur.

Foto: Didier Descouens – eigen werk, CC BY-SA 4.0

Zo is (of was) er de buxusmot. Ik heb zelf met mijn zoon-tje vorig jaar enkele rupsen opgekweekt in een kasje, wat erg leuk was om te doen en met mooie vlindertjes als resultaat. Ons eigen buxusje was weliswaar kaal, maar we vervingen die door lavendel, wat eigenlijk veel leuker was, en de vogels genoten van het extra voedselaanbod. Dat een plaag moet worden bestreden, snap ik best, maar waarom (ook mensen die ik ken) bezig gaan met bussen en spuiten vol (illegale) rotzooi, stemde me erg bedroefd, zeker na dit rapport over het mogelijke effect: mezensterfte (https://www.clm.nl/uploads/pdf/962-CLMrapport-Mezen_buxusmot-web.pdf) dat ook veel aandacht in de media kreeg. Mijn moeder, de vleermuisspecialist, viel het op dat er ook veel meer verzwakte vleermuizen naar haar werden gebracht en vroeg zich af of dit mis-

schien kwam door giftige buxusmotten. En ook bij een verzwakt egeltje in onze straat dachten we: zou het misschien...? Je wordt er zowaar paranoïde van. Mijn burens gooien liters azijn over hun tegelwoestijn tegen onkruid. Dat lijkt me niet zo prettig voor mijn tuin, en ik las dat azijn het bodemleven inderdaad totaal verwoest en het bodemwater sterk verontreinigt (wellicht moet ik er iets van zeggen, maar daar ben ik niet zo'n ster in, en je wil geen ruzie met je burens). Gelukkig zijn er ook slingerbewegingen de andere kant uit, zoals de Tiny Forests die nu ook in Roermond en Weert komen. Er is zelfs sprake van dat een van de bosjes misschien in mijn eigen wijk, Maasniel, wordt gerealiseerd. Als ik erover lees, bijvoorbeeld op de website van het IVN (waar ook een mooi filmpje erover staat), word ik helemaal blij en enthousiast. Het minibos is een mes dat aan vele kanten snijdt (ook al is dat geen spreekwoord): goed voor de ecologie, goed voor de fysieke en psychische gezondheid en goed om met name kinderen te betrekken bij de levende natuur buiten.

Een andere vrolijke slingerbeweging is bijvoorbeeld dat de school van mijn kinderen, die al een schooltuin heeft, nu ook het grote betegelde schoolplein gaat vervangen door een grote natuurspeeltuin vol stammen, heuveltjes, groen en modder. Er is al begonnen met de bouw en de tekening van het beoogde resultaat ziet er veelbelovend uit. Maar ja. Wat moet ik met dat emotionele geslinger? Het weerhoudt me ervan activist te worden of politiek bezig te zijn – ik zou helemaal gek worden van al dat negatieve en positieve. Liever trek ik me terug achter mijn schrijftafel, daar is het een stuk rustiger. De wereld wordt door mij niet beter of slechter, op een gift hier of een ondertekening daar na. Actie laat ik graag aan andere mensen over die dat beter kunnen. En gelukkig zijn die er ook veel, bijvoorbeeld bij het IVN.

IVN Limburg, Contactroep

Door Lou Houben

Het bestuur van IVN District Limburg wil meer en beter communiceren met alle IVN-leden in provincie. Het bestuur hoort graag wat de leden belangrijk vinden en wil de leden laten weten waarmee het zelf bezig is. Dat maakt het mogelijk deze twee beter op elkaar afstemmen.

Om de leden te informeren verspreidt het districtsbestuur vier keer per jaar de digitale nieuwsbrief "CONTACTROEP" met nieuws over activiteiten, nieuwe ontwikkelingen en uitnodigingen voor een inspirerende bijeenkomsten. Het bestuur stelt het contact met de leden zeer op prijs en hoopt op een vruchtbare uitwisseling van meningen en ideeën.

'Contactroep' is het typische geluid dat vogels maken om contact te houden met soortgenoten – bijvoorbeeld in een groep – en zo de groepsband te onderhouden.

Als je als IVN-lid deze nieuwsbrief wilt ontvangen, meld je dan hier aan.

Contactpersoon: Lou Houben: ljm.houben@gmail.com

Contact en kopij: wgcom.ivnlimburg@gmail.com.

Hieronder de link naar de webpagina van Contactroep:
www.ivn.nl/afdeling/district-limburg/nieuwsbrief-contactroep

IVN Roermond e.o. 50 jaar!

Het IVN Roermond e.o. heeft feest gevierd. Vijftig jaar bestaat de afdeling al en heeft honderden activiteiten georganiseerd waar inmiddels duizenden mensen uit Midden-Limburg, maar ook van daarbuiten, aan hebben deelgenomen. De wandelingen zijn bekend en cursussen trekken veel deelnemers.

De redactie van Het Schrijvertje heeft gemeend aan het feest in “Geweun Meneerkes”, waarvoor zich ruim meer dan honderd deelnemers hebben opgegeven, aandacht te besteden. Hieronder een bijdrage van Leo Koster met zijn geheel eigen wijze van beschrijven van de wandeling door de Stadsweide van één van de vier groepen. En een beschrijving van het feest zelf door Rianne Keijzer en Lily Welters, organisatoren van de jubileumdag. Aan hen overigens een “chapeau” voor de organisatie van het feest dat in een ongedwongen sfeer en vol van plezierige ontmoetingen heeft plaatsgevonden.

Jubileumwandeling

Door Leo Koster

Op zondag 26 mei 2019 wordt door het IVN Roermond e.o. een jubileumfeestdag georganiseerd omdat deze vereniging 50 jaar bestaat.

Om 10.00 uur start een wandeling vanaf “Geweun Meneerkes, sfeervol aan de Maas”. Meer dan 120 personen willen wel wat meer weten over de Stadsweide of het IVN. De mensen zullen verdeeld worden over vier IVN-gidsen die uitgerust zijn in een donkergroen poloshirt met daarop “IVN natuureducatie Roermond e.o”. Peter Kessing, voorzitter ad interim, heet iedereen welkom. Ik sluit me aan bij John Roemen. Ik hoor putters. John vertelt dat hier aan een beekje een herberg heeft gelegen met als eigenaar een zekere Hendrick Willems, die als bijnaam “t Heerke” had. Hendrick was een buitenlander, aldus John. Hij kwam uit Herkenbosch, behorend tot Hertogdom Gulik, terwijl Roermond bij het Hertogdom Gelre hoorde. We wandelen langs de Willem Alexander- en de Schippershaven. Langs het pad zijn diverse visstekkieën aangelegd voor de leden van de hengelsportvereniging St. Petrus. Enkele vissers werpen een spiering uit om een kabeljauw te vangen. Bij één visser spant de lijn zich; hij heeft beet en wij kijken gespannen toe. Met een schepnet haalt hij een voorn uit het water. “Ik behandel die vis als mijn vrouw”, roept hij ons toe. Een koningin van de hoornaar vliegt

langs het water. Rechts grote, statige Canadese populieren.

Sinds 2006 heeft Staatsbosbeheer het hier voor het zeggen. Galloways met diverse kalveren staan onder populieren. Op de bodem tiert welig de grote brandnetel. We zien de wilde kruisdistel. Deze behoort tot de schermbloemigen. Sommigen deelnemers proeven een blaadje van de peperkers. Een geringde zwarte zwaan is slechts in het bezit van één jong met een grijze donsacht. We zien en horen een visdief. Tussen het pad en de Maas komen stengels van de Japanse duizendknoop uit de grond. Aan de linkerkant zien we een drijfvuilbalk. Hier wordt op twee plekken Maaswater ingelaten en beide lopen worden iets verder samengevoegd tot de nevengeul die 2400 meter lang is. Bij één inlaat kan de toevoer van water geregeld worden. Door de aanleg van de nevengeul, met een verval van 2,70 meter, verdwijnt de barrière van de Maas-stuw voor visoptrek. De Maas richting stuw is afgesloten d.m.v. een lint van geelkleurige drijvers.

Gele lis staat volop in bloei. De gele plomp ook, maar die valt wat minder op. Voor de stuw drijven heel veel grauwe ganzen. Geoord helmkruid langs het water. We komen bij het kasseienpad met daarop onder meer bloeiende salie en

gele morgenster. We hebben zicht op de dode bomen die aan een kant langs de Stille staan. In de bomen 15 nesten van aalscholvers en vier van de blauwe reiger. Op één nest zitten twee lepelaars. Tussen het gras kaardenbollen en wouw.

We komen andere groepen tegen. We horen het geluid van Canadese ganzen. Tegenover de uitloop van de Stille in de Maasnielderbeek groeit de wilde reseda. Boven het water van de Stille vliegen oever-, gier-, huis- en boerenzwaluwen. We horen de rietzanger. Aan de andere kant van de Maasnielderbeek staan diverse renpaarden. De Maasnielderbeek krijgt, net voorbij de brug over de Buggenummerweg, voor 90% gezuiverd afvalwater van de RWZI. Al het water wordt afgevoerd richting Maas. Een distel met grijs/witachtige bladeren. Ik denk aan de wegdistel. Het kwakende geluid van groene kikkers. Een eenzame kievit vliegt over de Stille. Oude knaagsporen van bevers. Wolfs-

poot, klein hoefblad en bezemkruiskruid. Krakeend, kokmeeuw en een knobbelzwaan met twee jonkies. Pijlkruikers staat in bloei. We steken de nevengeul over en wandelen parallel aan de Oude Roer. Tussen dode treurwilgen zit een knobbelzwaan op het grote nest. We steken een duidelijke wissel over van de bever. Aan vegetatie hangt veel schuim van spuugbeestjes. Een plukplaats van de houtduif. Waarschijnlijk het werk van een havik. Een buizerd. Een dode Canadese populier die voorzien is van diverse grote tondelzwammen. Een bloeiende zwarte vlier staat ernaast. Beekpunge en de gele bloemen van zilver-schoon. We naderen Meneerkes. Tegen een paardenkastanje de prachtige spreuk "Weam uch meer leefhaet es ich, höbt dem gerös meer leef es mich."

John Roemen heeft er een leuke en informatieve wandeling van gemaakt.

Een feestdag, 50-jarig bestaan

Door Rianne Keijzer en Lily Welters

Na de ochtendwandeling door de mooie Stadsweide onder begeleiding van onze gidsen Bert Beckers, Peter Keijzer, Paul Monod de Froideville en John Roemen, zijn we met meer dan 100 leden en genodigden bij elkaar gekomen om met elkaar een toast uit te brengen op het 50-jarig jubileum IVN Roermond e.o. Het vriendelijke personeel van Restaurant "Geweun Meneerkes" heeft het terras hier voor geopend en iedereen heeft na de inspanning van de wandeling een zitplaats gevonden. Het mooie weer laat het ook toe om op het terras te blijven.

Om iets over 12.00 uur heet Peter Kessing, voorzitter ad interim, iedereen van harte welkom en vertelt iets over wat IVN Roermond e.o. betekent voor Roermond en de omliggende gemeenten Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen. Het educatieve aspect en wat we voor de toekomst nog kunnen toevoegen aan o.a. duurzaamheid en kunnen doen om de jeugd erbij te betrekken. Hij benoemt ook een nieuwtje: de route-app IVN Roermond e.o. die voor deze speciale dag gelanceerd is. Wij zijn de eerste organisatie in de regio Midden-Limburg die online gaat met een ommetje in Roermond. In de toekomst komen er steeds nieuwe routes bij die door de leden worden ingebracht. *Je kunt de route-app downloaden op je mobiel of tablet via de stores van Apple en Android door naar "IVN routes" te zoeken. Je kunt de routes ook op de website IVN Roermond e.o. vinden en afdrucken.*

Tijd voor de glazen met bubbels. Er wordt getoast op het 50-jarig jubileum onder toeziend oog van de wethouders Rens Evers van de gemeente Roermond en Robert Martens van de gemeente Leudal. Na de toast neemt Rens Evers de microfoon over en feliciteert het IVN Roermond e.o. Daarnaast vertelt hij dat Roermond officieel is uitgeroepen voor het Tiny Forest project en overhandigt symbolisch een Tiny Forest. De heer Arie Boersma, voorzitter IVN District Limburg, laat, naast het brengen van felicitaties, ook het licht schijnen over de gang van verleden naar toekomst. Hij houdt het kort, er staat immers een buffet

te wachten.

Peter Kessing nodigt de eerste mensen uit om naar het lunchbuffet te gaan en spontaan volgen alle anderen ook. Er is een vegetarische soep en de aanwezigen worden er op attent gemaakt dat de lunch ook voor de rest op duurzame wijze is klaargemaakt. Het is heerlijk en er is meer dan voldoende. Tijdens het samenzijn komen er heel wat verhalen los. Tussendoor gaan velen naar de presentatie in de tent kijken, waar fotocollages van alle werkgroepen te bezichtigen zijn en een enkeling waagt zich aan het schilderij dat spontaan een verhaalvorm gaat krijgen dankzij Willemiek van Deutekom. Verder is er binnen in het restaurant een doorlopende presentatie te zien op een flatscreen. Deze presentatie staat nu ook op de website en er zijn ook verschillende foto's geplaatst die de sfeer van de dag goed weergeven.

De dag is vanaf de ochtend een feest van herkenning. Onder de leden en genodigden vinden er leuke conversaties plaats en heerst er een ontspannen, gezellige sfeer. Als de eerste mensen huiswaarts gaan, worden de nieuwe poloshirts uitgereikt. Deze zijn de hele dag al geshowd door bestuur, de gidsen en de organisatie. Voor iedereen is er ook een mooie veldbloem.

Aan alle leden, genodigden, gidsen en bestuur een applaus voor jullie bijdrage aan deze geslaagde dag; zonder jullie was het geen feestelijk 50-jarig jubileum geworden. Op naar een volgende mooie ledendag.

WEPA Nederland B.V.

Boutestraat 125 - 6071 JR Swalmen
Postbus 9013 - 6070 AA Swalmen

Telefoon 088-0183000

info@wepa.nl
www.wepa.nl

(WEPA Nederland B.V. voorheen Van Houtum B.V.)

janWelters
autoservice

APK Keuringsstation
Moderne diagnose apparatuur
Grote- en kleine beurten
Onderhoudsbeurten alle merken
auto's en lichte bedrijfswagens

Schadereparatie en expertises
Ruit reparatie en vervanging
Bandenservice, alle merken
Opslag banden
Airco specialist reinigen en diagnose

Edisonweg 5a - 6101 XJ Echt - Tel: 0475 48 13 65
www.autoservicejanwelters.nl
www.facebook.com/autoservicejanwelters

Afronding pilot klimaatcursus

Door Nettie Sleutels, Groen Hart Leudal / IVN Roermond e.o.

Ik volgde met interesse de pilot-klimaatcursus georganiseerd door IVN District Limburg in de periode oktober 2018 t/m april 2019. Deze cursus bestond uit 5 lessen op de dinsdagavond in het gebouw van Hogeschool Zuyd in Sittard en een praktijkles waarin ik kennis maakte met allerlei werkvormen om als gids met het thema klimaat aan de slag te kunnen.

De insteek van deze cursus – met deelnemers vanuit het gehele district, maar vooral uit Zuid- en Midden-Limburg – was om goede basisinformatie aan te reiken aan ons om van daaruit zelf straks in de eigen regio een dergelijke cursus of bewustwordingssessies aan te zwengelen voor medegidsen, leden uit je afdeling of voor algemeen publiek.

De praktijkles, die op 6 april plaatsvond bij NMC de IJzeren Man in Weert, startte met een klimaatwandeling onder leiding van ervaren gidsen op dit gebied, Ad Havermans en Ber Peeters. Onderweg werden allerlei speelse en interessante proefjes gedaan waarbij weer en klimaat en de invloed daarvan op de omgeving aan de orde kwamen. In het middagprogramma kwamen ook nog allerlei werkvormen aan de orde zoals klimaatverwarring, klimaatproefjes, 'klimaatleuteren' met behulp van cartoons, rad van avontuur met vragen over het klimaat en invloeden daarop en ten slotte het We-energy spel. Een leuk bordspel om meer inzicht te krijgen in wat er allemaal nodig is voor de energietransitie, welke partijen daar allemaal bij

betrokken zijn. Bovendien toont het spel dat samenwerking tussen deze partijen noodzakelijk is om de energietransitie te laten slagen. Kortom keus te over in de mogelijkheden om dit item onder de aandacht te brengen.

Het is de bedoeling dat alle deelnemers de komende maanden (tot oktober) met behulp van de opgestoken stof zelf met een klimaatactiviteit aan de slag gaan om meer publiek te doordringen van een van de belangrijkste vragen van onze tijd: "hoe zit het nou met die opwarming?"

Op zaterdag 5 oktober staat als afsluiting van de cursus een terugkomdag gepland bij het Ecotron in Hasselt om medecursisten en andere in het klimaat geïnteresseerde gidsen uit het district kennis te laten maken met hetgeen we tot dan allemaal hebben ontwikkeld en uitgetest. Ik ga aan de slag met een klimaatexcursie. Maar andere cursisten bijvoorbeeld met een lezing, het bedenken van jeugdactiviteiten, het ontwikkelen of uitbreiden van klimaatspellen etc. Heb je als gids interesse in het onderwerp klimaat? Noteer dan alvast zaterdagmiddag 5 oktober aanstaande. Binnen afzienbare tijd zal via het DKV (District Kader Vorming) en alle andere daarvoor geëigende kanalen een uitnodiging voor deze bijeenkomst worden verspreid. Doe je ook mee? Meld je dan aan voor deze bijeenkomst!

(redactie Janne Opmeer, lid IVN Roermond e.o. en lid van werkgroep opleiding klimaatgids 2018-2019 van IVN-district Limburg)

Boekhandel en Antiquariaat

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde, 2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en nog veel meer!

Woensdag, vrijdag, zaterdag open van 11.00 - 17.00
Donderdag open van 14.00 - 17.00 uur

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

Cursus jeugdnatuurbegeleiders

Door Till Janssen

In de periode 12 februari tot en met 21 mei 2019 werd in de regio Midden-Limburg een korte cursus voor jeugdnatuurbegeleiders gegeven. 12 cursisten hebben hieraan deelgenomen.

Het accent van deze cursus lag heel duidelijk op kinderen de natuur laten beleven. Het ging dus totaal niet om kennisoverdracht. Ook is er aandacht besteed aan meervoudige intelligenties.

De cursus bestond uit 3 onderdelen: peuters en kleuters, kinderen van 6-12 jaar en pubers. In elk onderdeel was er een theorieavond en een praktijkles. Van tevoren kregen de cursisten de leeftijdskenmerken toegezonden. Tijdens de theorielessen werden de cursisten al in groepjes aan het werk gezet om activiteiten voor te bereiden die ze met de doelgroep konden uitvoeren.

Veel aandacht was er voor verschillende werkvormen. Aan het einde van de avond kregen de groepjes andere opdrachten die ze moesten voorbereiden voor de praktijkles. Tijdens de praktijklessen speelden de andere cursisten de kinderen.

Met veel plezier en enthousiasme hebben de cursisten steeds de opdrachten uitgevoerd. Het was vooral een "doe-cursus", wat door de cursisten wel ervaren is als veel werk voor hen, maar vooral heel leuk en ontspannen om mee te doen.

Van gulzige rups naar vlinder

De redactie kwam onlangs een bericht in dagblad De Limburger tegen over een verschenen boek met een andere visie dan de geldende op ons financiële en economische systeem. We hebben dit besproken en vonden redenen genoeg om aan ons redactielid Frank te vragen om in het kader van het thema duurzaamheid hier een bijdrage over te schrijven. Hieronder kunt u het lezen. Wij hopen dat u het net zo interessant vindt als wij!

Door Frank Heinen

Hoe houdbaar zijn ons financiële systeem en onze moderne westerse levenswijze? Is ons handelen te vergelijken met een onverzadigbare rups die zoveel eet als hij kan? En hoe kunnen we de aarde op een gezonde en verantwoorde wijze doorgeven aan de generaties na ons? Dit zijn vragen die financieel expert en ondernemer Jack Cox (Forza Asset Management) probeert te beantwoorden in het recentelijk verschenen boek *Vlindereconomie, van groei naar ontwikkeling*.

Groei zonder grenzen

Dat we momenteel verkeerd bezig zijn en het huidige financiële en economische systeem verre van duurzaam is, lijdt volgens Cox weinig twijfel. Onze omgang met de economie is namelijk onnatuurlijk. In de vorm van leningen en schulden halen we steeds een stukje toekomst naar voren, waardoor we in het heden dingen kunnen doen en kopen die normaal pas in de toekomst mogelijk zouden zijn. Om dit systeem draaiende te kunnen houden, moeten we krampachtig vasthouden aan een jaarlijks economisch groeipercentage van drie procent. De huidige economie is grotendeels gebaseerd op het aangaan van schulden, waarbij de terugbetaling eindeloos wordt doorgeschoven naar de (verre) toekomst. Een extra probleem is dat de schaduwzijden van economische groei (vervuiling, ontbossing, achteruitgang van de biodiversiteit, problemen voor de volksgezondheid, de toenemende ongelijkheid tussen arm en rijk) niet worden meegenomen in het cijfer dat in grote mate leidend is bij het nemen van economische beslissingen: het bruto binnenlands product. Als je daar nog de nadruk op kortetermijnwinst, de continue aansporingen die burgers krijgen van bedrijven en overheden om meer te consumeren en de bij veel beursgenoteerde bedrijven nog steeds heersende bonuscultuur aan toevoegt, wordt de gelijkenis tussen ons economisch systeem en een gulzig rupsje-nooit-genoege al gauw pijnlijk duidelijk. In een onbegrensde wereld met onbeperkte mogelijkheden zou zo'n leefwijze prima houdbaar zijn, maar de realiteit is dat we slechts één (eindige) planeet hebben waarop we onze economische activiteiten kunnen uitvoeren.

Ecologische voetafdruk versus ecologische draagkracht

Hoe onhoudbaar ons economisch systeem op de lange duur is, blijkt duidelijk uit een tweetal cijfers. De eerste is onze ecologische voetafdruk. Als de hele wereld er eenzelfde levensstijl op zou nahouden als wij Nederlanders, zouden we 3,5 planeten nodig hebben. De Australiërs, Amerikanen en Canadezen maken het nog wat bonter: als

hun levensstijl wereldwijd algemene navolging zou krijgen, hebben we zelfs aan vijf aardbollen niet genoeg. Een tweede eyeopener is de zogenoemde Earth Overshoot Day. Dit is de dag van het jaar waarop de mondiale ecologische voetafdruk gelijk is aan de biocapaciteit van de planeet. Wat we de laatste jaren zien is dat Earth Overshoot Day steeds vroeger in het jaar valt. Dat betekent dat we elk jaar eerder alle grondstoffen en voedingsmiddelen verbruiken die de aarde in een jaar tijd kan leveren. Hoe vroeger deze dag valt, hoe meer we dus interen op de reserves en toekomst van de planeet. Tot slot vormt ook de Fair Earth Share wel een indicatie voor het duurzaamheidsgehalte van het westerse systeem; waar een voetafdruk van 1,7 hectare wordt gezien als fair en houdbaar, zitten de meeste westerse landen op een voetafdruk van 3 tot 6 hectare.

Inspiratiebronnen

Gelukkig beperkt Cox zich niet alleen tot het signaleren van problemen, maar heeft hij ook uitgebreid nagedacht over oplossingen en hervormingen die ons economisch en financieel stelsel een duurzamer aangezicht kunnen geven. Voor die oplossingen gaat hij te rade bij een uiteenlopend spectrum aan inspiratoren. Allereerst is er natuurlijk de natuur, een circulair geheel van ecosystemen waarin niets verloren gaat en elk organisme zijn rol binnen het grotere geheel vervult om een delicaat evenwicht te bewaren. Cox gaat ook te rade bij volkeren die ook nu nog leven volgens de oerwetten van de natuur. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor Ubuntu, een filosofie die zijn wortels heeft in zuidelijk Afrika en ons leert dat je een mens bent dankzij anderen. Ubuntu ziet de mens niet als een op zichzelf staand individu, maar als onderdeel van een bredere gemeenschap. Voor het technisch-economische deel van zijn verhaal put Cox sterk uit de ideeën van vooruitstrevende economen en auteurs zoals Thomas Piketty, Gunter Pauli, Kate Raworth (bedenker van de donuteconomie) en Hyman Minsky (de *financial instability hypothesis* van deze bij levenstijden tamelijk onbekende econoom vormde een profetie van de latere bankencrisis).

Oplossingen

Door maatregelen als het Ecologisch Inkomen, een nieuw Verdrag van Maastricht (waarin een schuldquote van 40 in plaats van 60 procent de norm wordt) en een eenmalige storting in de vorm van een belasting van 5 procent over onze bezittingen, kunnen we volgens Cox uiteindelijk genoeg nemen met een economische groei van 1 procent per jaar. Dat geeft ons extra tijd om nieuwe methodes en technieken te ontwikkelen die het concept van de circulaire, duurzame economie verder verfijnen en stroomlijnen. De vlinder vervangt dan de rups, een natuurlijke metafoor voor de denkomslag van ongebreidelde groei naar duurzame ontwikkeling. Ook de vlinder hergebruikt namelijk de onderdelen van het rupsenstadium als bouwstenen voor zijn uiteindelijke transformatie.

Vlindereconomie, van groei naar ontwikkeling
2019 Jack Cox, ISBN 9789083009117, € 21,95

Activiteitenkalenders juli - oktober 2019

Jaarprogramma algemeen

Zondag 21 juli

Dagexcursie Meinweg (15km)

Aanvang: 10:00 uur

Startpunt: Vlodrop Station, (Sankt Ludwig)

Gidsen: Antoinette van Oosten en Leo Koster.

Zondag 28 juli

Struinen door het natuurgebied 'Het Haeselaarsbroek' te Pey-Echt

Aanvang: 14:00 uur

Startpunt wordt bekend gemaakt via www.ivnroermond.nl

Gidsen: Rikie Verhagen en Eef Schoffelen.

Zaterdag 10 augustus

Excursie Haeselaarsbroek te Pey-Echt

Deze excursie wordt verzorgd door Pepijnsland

Informatie op www.ivnroermond.nl

Aan deze excursie zijn geen kosten verbonden.

Zondag 18 augustus

Excursie Meinweg

Aanvang: 10:00 uur. Duur: 3uur

Startpunt: de Boshut, Meinweg 1, Herkenbosch

Gidsen: Marjo Smeets en José Daniëls

Vooraf aanmelden aanbevolen via

peter.kessing@ivnroermond.nl

Zaterdag 12 oktober

Vollemaanwandeling

Aanvang: 20:00 uur

Startpunt wordt bekend gemaakt op www.ivnroermond.nl

Gidsen: Hermien Hendrikx en Leo Koster

Na afloop soep en een consumptie.

Eigen bijdrage 7 euro voor leden en

9,50 euro voor niet-leden

Verplichte aanmelding via

peter.kessing@ivnroermond.nl

Zondag 13 oktober

Jeugdtocht Herfst Herkenbosch

Aanvang: 10:00 uur

Startpunt: Rijstal Venhof, Venhofweg 2, Herkenbosch

Gidsen: Eef Schoffelen en Rikie Verhagen

Zondag 20 oktober

Herfstwandeling voor blinden en slechtzienden in de Meinweg

Aanvang: 14:00 uur

Startpunt wordt bekend gemaakt op www.ivnroermond.nl

Vooraf aanmelden verplicht via

speurneuzen@ivnroermond.nl

Leiding: Sjoerd van der Schuit

Dinsdag 22 oktober

Lezing: Paddenstoelen door Twan Brouwers

Aanvang 19:30 uur

Locatie: zaal Bie de Vogel, Markt 21, Montfort

Zondag 27 oktober

Paddenstoelenexcursie

Plaats en tijd worden bekend gemaakt op www.ivnroermond.nl

Zaterdag 24 augustus

Excursie: Vlinkenbroek en Blankwater bij Boukoul

Aanvang: 13:00 uur. Duur: 3 uur

Startpunt: parkeerplaats op de Kerkweg, naast de kerk van Boukoul

Gidsen: Marcel en Marion Buurman

Zaterdag 31 augustus

Excursie: de vijvers van de Maasnielderbeek in de vroegere Maasmeander

Aanvang: 10:00 uur. Duur: 2 uur

Startpunt: Jo Gerrishal, Achilleslaan 2a, Roermond

Gids: Wilbert Dekker

Plantenwerkgroep

Vrijdag 19 juli

Romeinenweerd, Baarlo

19.15 uur, hoek Brangk/De Berckt

Bij info-bord: Beleef ons Maasdal

Uitkijktoren

Vrijdag 16 augustus

Tuschpeel, Heel

19.15 uur, p-plaats Defensieweg Horn

Bij kruising met Napoleonsbaan

Carpoolen vanaf info-bord gemeente Maasgouw

Zaterdag 21 september

Grensmaas, Meers/Stein

9.15 uur p-plaats Kloosterstraat t.o. nr.20

Carpoolen: p-plaats Kasteel Hattem

Maastrichterweg 31,

6041 NZ Roermond

Zaterdag 19 oktober

Landgoed Rozendaal

Paddenstoelen

9.15 uur, p-plaats Limburgs Landschap

Naast Heerenhof

Rozendaal 1, 6065 NE Montfort

Lid worden?

Wilt u iemand anders lid maken of zelf lid worden van onze IVN-afdeling? Dat kan!

Lidmaatschap kost u twee euro per maand. Naast de vele gratis activiteiten waaraan u deel kunt nemen, ontvangt u Het Schrijvertje, ons afdelingsblad met interessante artikelen over de natuur, vier maal per jaar gratis in huis.

Een huisgenoot betaalt slechts 5 euro per jaar en kinderen zijn zelfs gratis lid.

Voor het aanmelden van een nieuw lid kijkt u op www.ivnroermond.nl.

Wij heten u van harte welkom!

Vogelwerkgroep

Zondag 1 september

Lüsekamp, Naast het Fletcher hotel, Maalbroek

8.00 uur Maalbroek 102, 6042 KN Roermond

Zondag 6 oktober

Vlodrop station de Rode beekdal, Roerdalen

8.00 uur T.o. Restaurant St. Ludwig, Vlodrop-Station

De Speurneuzen

Zaterdagen 14 september en 12 oktober
van 13.30 uur tot 16.00 uur

Plaats: café-restaurant De Busjop, Busschopsweg 9,
6093 AA Heythuysen

Vooraf aanmelden voor niet-leden verplicht
speurneuzen@ivnroermond.nl

Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden
www.leukebeegden.nl

Uw adres voor:

- Verenigingen
- Vergaderingen / bijeenkomsten
- Voorlichting / werving / opleiding
- Cursussen
- Recepties
- Koffietafels
- Bruiloften
- Feesten & partijen

Onder meer ranavirus.....

Door Leo Koster

Van Staatsbosbeheer, IVN Natuureducatie en het RAVON kreeg ik een uitnodiging om deel te nemen aan een bij-scholing over het ranavirus bij amfibieën. Plaats van samenkomst op dinsdag 19 maart 2019, van 09.30-12.30 uur, was het buitencentrum De Pelen van Staatsbosbeheer te Ospeldijk. Op de tafel in het leslokaal liggen folders over de 'zoekkaart amfibieën' en de 'herkenningskaart zieke amfibieën'. De heer Tariq Stark, projectmedewerker van Stichting RAVON, geeft ons op een duidelijke wijze informatie over deze infectieziekte en de massale sterfte bij vissen, reptielen en amfibieën. In 2010 was de eerste uitbraak in het Nationaal Park Dwingelderveld. Het ranavirus vormt een geslacht met meerdere virussoorten. Rana is het Latijnse woord voor 'kikker'. De dode dieren kunnen er als volgt uitzien; ze zitten in een houding alsof ze weg willen springen, maar zijn dood, extreem mager, vervellen extreem, hebben puntbloedingen en hebben gezwellen/poliepen. Meestal is een aanvullend microscopisch onderzoek nodig om de aanwezigheid van het ranavirus definitief vast te stellen. Overdracht van het virus kan gebeuren door kannibalisme, via een besmet dier in het water of via besmet water. De virussen kunnen erg lang overleven. Mensen kunnen het virus over grote afstanden verplaatsen via schoenen/laarzen of schepnetten. Ontsmet daarom na het veldonderzoek de gebruikte spullen en neem bij onverklaarbare sterfte contact op met www.ravon.nl.

De salamanderschimmel *Batrachochytrium salamandrivorans* (Bsal) vernietigt de huid van salamanders. De vinpootsalamander schijnt er geen last van te hebben, maar de vuursalamander, alpenwatersalamander en kleine watersalamander zijn er wel gevoelig voor. Eenmaal besmette salamanders sterven razendsnel omdat de huid wordt weggevreten. In het Bunderbos is de vuursalamander bijna geheel verdwenen door Bsal.

Een andere schimmel, *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd), vormt een bedreiging voor alle amfibieën. Deze schimmel zorgt voor een plaatselijke verdikking van de huid en beschadiging van de bovenste huidlaag. Bij ons hebben onder meer de vroedmeesterpad en de geelbuikvuurpad er last van.

De blaasjesziekte, *Amphibibicystidium*, komt vooral voor bij de vinpootsalamander, ook wel draadstaart- of zwemvoetsalamander genoemd. Door de infectie ontstaan uitwendige blaasjes die veelal wittig tot doorzichtig zijn. Na een kopje koffie met een stuk Limburgse vlaai gaan we naar buiten om amfibieën te vangen. Tariq is uitgerust met een waadpak. Eerst via de Meerbaan naar de vlonder langs de Meerbaansblaak. Hier wordt echter niets gevonden, wel horen we hier de tjiftjaf en het prachtige geluid van de dodaars. De berm is hier omgewroet door wilde varkens. We wandelen naar een poel achter het vleermuisenverblijf. Het is zelfs zonnig. Hier is het wel raak; een 'stijve' bastaardkikker, kleine watersalamander zowel vrouwtje als mannetje, de alpenwatersalamander en een

rugzwemmer. De laatste wordt ook wel bootsmannetje genoemd. Dit insect kan gemeen bijten. In een doorzichtig bakje kunnen de dieren prachtig van alle kanten bewonderd worden. In een poel in een weiland met geiten heeft een medewerker van SBB een fuik uitgezet. In de fuik zitten alleen hondsvijjes. Het betreft de Amerikaanse hondsvij, een exoot met een maximale grootte van 15 cm. Het mannetje is kleiner dan het vrouwtje. De rugvin ligt ver naar achteren, de staartvin is bolrond. Deze poel lag vorig jaar geheel droog!! Waar komen dan die hondsvijjes vandaan?? Er wordt ook weer flink met een net "gevist", een gewone pad is de klos. Langs de rand van de poel zien we diverse padden in amplexus. We vinden een dubbele, zwartkleurige streng in eisnoeren van de gewone pad. In één geval liggen ze over een eiklomp van de bruine kikker. Bij geen enkele amfibie werd een afwijking geconstateerd. Bij het bakje waarin de hondsvijjes even gevangengehouden worden, vind ik enkele hondsvijjes op de grond. Ze zijn blijkbaar in staat om uit dit bakje te springen. Het loopt tegen 12.30 uur, aan een interessante lezing alsmede het praktijklesje komt een einde. We nemen afscheid van Tariq en andere leden van de organisatie. Ik ga nog niet naar huis, ik plak er nog een wandeling aan vast.

Tegenover Hoeve de Peel wandel ik, via een nieuw aangelegd en vrijliggend fietspad, de Mussenbaan op. De Mussenbaan is hier verhoogd aangelegd met 50-70 cm zand. In een weiland links van de Mussenbaan zie ik volop wroetsporen en mijn eerste wulp, in eerste instantie lopend, daarna zie ik hem/haar in het gras zitten. Twee buizerds zoeken naar thermiek. Verder een enkele kievit en de nodige grauwe ganzen. In een scherpe bocht, bij een

Boomkikker, inzending Groene Camera Trofee

poel, volg ik de Mussenbaan naar rechts. In de weilanden zie ik een apart vogelgedrag. Een grauwe gans waggelt in het gezelschap van een kolgans over de wei, op een andere plek doet een grauwe gans het met een brandgans. Het eerste zandpad links wandel ik in, de Breekbaan. De vegetatie is hier aan beide zijden verwijderd. Het mannetje van de roodborsttapuit en enkele graspiepers. Op een dwarsweg ga ik rechts, de Moostwal. Links van me een ondergelopen weiland. In het ondiepe water staat een eenzame kraanvogel, een gezond uitzierende vogel die zich even later gaat poetsen. Op deze plas circa 30 grutto's, een dodaars, nijlganzen, smienten, wilde eenden, grauwe ganzen, Kieviten, hazen en nog enkele steltloperjes, waarvan ik niet weet wat het zijn. De grutto laat ook zijn baltsroep utto-utto-utto horen. Ook geniet ik van de baltszang van de wulp die dat prachtige jodelende geluid laat horen, wat verder weg de "lach" van het maarts veulen. Langs het graspad waarop ik wandel vliegt een paartje rietgorzen.

Vanaf de Groote Peel komt een vrij lichtkleurige vogel aanvliegen met zwarte vleugelpunten, een opvallende witte stuit en een wat langere staart. Het is het mannetje van de blauwe kiekendief. Er ontstaat een beetje paniek bij kleine vogeltjes, doch eenden en ganzen trekken zich er niets van aan. In totaal heb ik langs dit pad in de weiden een zestal wulpen gezien. Ik wandel richting Groote Peel. In het topje van een loofboom zit het mannetje van de torenvalk. Ik steek de Mussenbaan over en via Bescheid of Astensche Moostscheiding wandel ik de Groote Peel in. Gaaien "vertellen" dat ik eraan kom. Het doorgaande zandpad is afgesloten i.v.m. de komende broedperiode. Ik ga naar rechts. Door de kale bomen zie ik een slanke, donkerbruine vogel met een witte stuitvlek, het is het vrouwtje van de blauwe kiekendief. Ze zwalkt een beetje

over de lage boompjes. Via een knuppelbrug kom ik bij een schuilhut. Maar wat een verschil qua vogels in de Peel en langs de randen. De randen, weilanden met plassen, - zijn veel vogelrijker. Ik hoor hier wel de tjiftjaf en straks komt ongetwijfeld de witgesterde blauwborst. Ik kom nu wat mensen tegen. De vertrouwde uitkijktoren is sinds 2018 afgebroken. Ik wandel langs een nagebouwde plaggenhut. Het korte roepje van een putter zorgt ervoor dat ik de vogel even in beeld krijg.

Bij een houten bank met aan weerszijden een houten kraanvogel ga ik rechts. Dit is weer de Meerbaan. Op diverse plekken zijn afrasteringspalen aangebracht, de grazers niet gezien. Het mannetje van de citroenvlinder geniet van het prille zonnetje. Ik kom bij de vogelkijkhut. Een beetje ongezien kan ik hier de watervogels observeren. Vlak voor me een "hinnikende" dodaars. Verder een slobbeend (man), krakeenden, grauwe ganzen, meerkoet, fuut, tafeleenden, wintertalingen, blauwe reiger, een "gespreide" aalscholver en hier en daar nog een restant van kienhout. In de gebouwde vleermuiskelder overwinteren onder meer de laatvlieger en de dwergvleermuis. Ik wandel langs de op 3 oktober 2002 onthulde roestvrijstalen zuil ter nagedachtenis aan de vliegtuigbemanningen die hier hun dood vonden in de Peel tijdens de Tweede Wereldoorlog. De langgevelboerderij, het voormalige bezoekerscentrum Mijl op Zeven, is gebouwd in 1963/1964 in de stijl van een oude Peelboerderij. Op 04-06-1966 werd destijds dit centrum feestelijk geopend. Er omheen de kruidentuin en een oude waterpomp. Langs het zandpad nog klein hoefblad dat haar gele bloemen toont. Een grote, fraaie houten sculptuur in de vorm van een oehoe staat midden op het pad. Tevreden stap ik in mijn auto.

Greun landj

Door Paul Caquelein

Greun Landj - golvend landj
bekleid - mit greun tapijt
aad carboon - kump toet laeve
witte bleumkes - aan keersebuim
waere confetti - op dit lentefeest

hie j danse de kuuj - op meziek van André Rieu
maretek hoog en rónj
zeen decor - op gezaegende gróndj

brónne waere baekskes - waere Geul
die greun golvend landj
wakker kôs - oet deepe wintjersjlaop

hie j, door sjoon mergellandj - leepe veer same
nog jónk en duuzelig verleeft
doezjend vlinders - vloge mit ós mit
Veer twee - handj in handj
wanjelend euver - dae holle waeg
nao baove - wo örges, oze toekóms
zónnig en zorgeloos - loog verborge

In dit paradies - hie j, aan de Geul
wiste veer neet baeter - dan det alles, jao alles
zo zól blieve - veer ware nog zo jónk
en greun - gans greun
greuner dan dit landj

DÉ AUTO VOOR BUITEN

VOLVO Rutten
BOXMEER ROERMOND VENLO WEERT

AUTOBEDRIJFRUTTEN.NL

DE BUSJOP

eten en genieten

Reserveer via info@debusjop.nl of 0475-491139
Vraag naar de voorwaarden

HIGH FIVE

Naast het welbekende High Tea concept bieden wij nog vier extra varianten aan: High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Voor ieder wat wils en daarom kan deze High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

LIMO Bob SERVICE

Een avond als een echte VIP behandeld worden? Dat kan!

Laat u gratis ophalen en thuisbrengen door onze LimoBob Service.

Een fijn vast gegeven:
ledere zondag
(zonnig, druilerig.... ongeacht het weer)
live muziek
vanaf 14.00 uur!

Verwenbon

Met onze Verwenbon zit u altijd goed!
Met culinair genotje naar u uw familie, vrienden, collega's en zakelijke relatie echt bij uye maakt!

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

Al jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "Swarovision" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCB II, TLS-APO en iPhone adapter gaat de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE voor u open.

Met gemak haalt u het moeizaam te benaderen dier 40...50...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk!

SWAROVSKI OPTIK

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

Natuurgidsenopleiding

Door Sjoerd van der Schuit

Het zal wel in het beestje zitten denk ik soms. Wij waren als gezin al lid van IVN toen ik in 2015 gevraagd werd om coördinator van de Speurneuzen te worden. Met mijn "Pi-pi-Langkous-houding" zei ik ja; "dat heb ik nog nooit gedaan dus ik denk dat ik dat wel kan". Die houding heeft me inmiddels heel wat uren gekost maar ook ongelooflijk veel plezier gebracht. Dan ook maar de Natuurgidsenopleiding 2015-2017 meteen gevolgd. Natuurlijk ben ik niet naar de informatiebijeenkomsten geweest; ik wist immers al dat ik eraan zou beginnen. Ik "moest" toch even op gesprek komen. Een soort intake waarbij ze even wilde proeven of ik wel wist waar ik aan begon. Ik zei natuurlijk ja, maar had geen idee. "Het kost je veel tijd hoor" zeiden de dame en de heer tegenover mij. "Dat komt goed uit" zei ik nog "want die heb ik."

Weet je, over dat tijdsbeslag maakte ik me echt niet druk. Ik vergelijk het altijd met een trein: Je stapt op Station A op met als einddoel Station B en onderweg kun je genieten van wat je allemaal tegenkomt zoals de mooie natuur buiten en de gezellige mensen in de coupé. Ik ging dus met plezier naar de binnenlessen en verheugde me op de buitenlessen. Maar daar bleef het niet bij. Je krijgt ook een eigen onderzoeksgebied. In mijn geval samen met nog 4 aspirant gidsen en één mentor. In dat gebied konden we de dingen oefenen en onderzoeken die tijdens de lessen werden behandeld. "Mijn" onderzoeksgebied was de Busjop in Heythuysen, een prachtig heidegebied langs de Tungalroyse beek met broekbossen en grafheuvels. Ik had er voorheen al vele uren gewandeld en vogels geteld, dus ik kende het gebied goed...dacht ik.

Tijdens de natuurgidsenopleiding leer je zoveel meer zien in de natuur. Dat heeft mij echt blij verrast. De vogels en de meeste planten kende ik wel maar de biodiversiteit is natuurlijk veel groter. Daarbij begon ik te begrijpen waarom bepaalde dieren of planten nu juist daar voorkomen

en niet hier. Als ik nu door het gebied loop, is het nog meer "mijn" gebied. Ik weet waar de vos huist, de das zijn behoefte doet en de bever zijn stammetjes knaagt. Ik zie de ontwikkeling van de heide en de groei van de populatie boomleeuweriken en boompiepers. Ik ken de plekken waar je de Levendbarende hagedis kunt zien en zie daar soms tientallen mensen voorbij lopen, onwetend van de schoonheid om hen heen. Ik weet waar ik de gaatjes moet zoeken van de grijze zandbij en kijk of ik de wolzwever kan vinden die op deze beestjes parasiteert. Ik ken de groeiplaatsen van de zeldzame kruisbladgentiaan en geniet ieder jaar weer als ik zie dat deze plant zich uitbreidt.

Maar de natuurgidsenopleiding brengt meer. Je leert die passie ook over te brengen op anderen. Ik ben gestart met wandelingen voor blinden en slechtzienden. Jaja, dat had ik nog nooit gedaan dus.....en het heeft mij veel plezier en voldoening gebracht. Ik heb zelf de meeste ervaring in het volwassenonderwijs en het gidsen van kinderen had ik nog nooit gedaan...totdat ik gevraagd werd. En dan zeg je "ja" en realiseer je je na afloop dat het best wel goed ging. De groep van circa 15 kinderen liep lekker append met me mee. "Meneer Sjoerd, wat is dit voor een plant?" vroeg een van de kinderen en meteen werd de bloem op de foto gezet en mijn antwoord erbij getypt. En zowaar je vindt het nog leuk ook.

Vorig jaar vroeg Jan Aarts mij of ik coördinator wilde worden van de nieuwe natuurgidsenopleiding 2020-2021. Ik had zoiets nog nooit gedaan, dus ik zei dat ik dat wel kan. Inmiddels zijn we een druk half jaar verder en is de voorbereiding vrijwel klaar. In december starten we met de opleiding en ik mag het deel "gidsvaardigheden" voor mijn rekening nemen. Je snapt het al, dat heb ik nog nooit gedaan!

Aanmelden kan nog steeds: <https://www.ivn.nl/afdeling/regio-midden-limburg>

Geslaagde aanplant voedselbos

Door Janne Opmeer

Dat was schrikken voor Hetty Adams, lid van IVN Roermond e.o. maar vooral zeer actief bij de voedselbosbrigade in Limburg (sinds kort een stichting), toen zij daags voor de geplande aanplantdatum van voedselbos “Natuurgaard Korte Vonck” op 30 januari 2019 van de kweker te horen kreeg, dat het bestelde plantgoed absoluut niet op tijd geleverd kon worden. Oorzaak: de plotseling ingevallen heftige vorst, die het “oogsten” van het plantgoed onmogelijk maakte. Dus moest zij in allerijl alle betrokken partijen informeren over een noodgedwongen uitstel van de plantactiviteit. In overleg met de meest betrokken partij, het Citaverde College, werd de nieuwe datum bepaald op 20 februari 2019.

Meteen werd ik, en via mij, het IVN Roermond e.o. hierover geïnformeerd. Op mijn verzoek zorgden de PR-coryfeeën Marieke en Rianne voor aanpassing van de berichtgeving op de website en het verzenden van een aangepast persbericht naar alle leden.

Geluk bij een ongeluk

Achteraf bleek de nieuwe plantdatum een gouden greep, want het was die dag naar mijn idee de warmste en zonnigste februaridag ooit... Een heerlijke dag dus om buiten aan de slag te gaan, al besef je wel dat zo'n temperatuurrecorddag in februari eigenlijk iets is om je zorgen over te maken.

Dijkgraaf Patrick van der Broeck van Waterschap Limburg (en voormalig deputé van de Provincie Limburg en in die hoedanigheid betrokken geweest bij het realiseren van voedselbossen in Limburg) plantte rond 11.00 uur in het bijzijn van ongeveer 30 genodigden de eerste boom van “Natuurgaard Korte Vonck”. Deze naam verwijst naar de twee eigenaren van de grond waarop het voedselbos verrijst, te weten Bas Korten van “Zorgboerderij Rondmeer” en Jacques Voncken van “Voncken Nature Sport”. Natuurlijk waren zij de gehele dag aanwezig. Het beplantingsplan van dit voedselbos is ontworpen door het IKL in samenwerking met Stichting Voedselbosbouw Nederland.

Na de inspanningen van dhr. Van der Broeck stak vanaf 14.00 uur nog ongeveer dertig procent van de genodigden van het officiële startsein in de ochtend de handen uit de mouwen, aangevuld met ongeveer 25 volwassenen en zo'n 20 kinderen. Een bont gezelschap bestaande onder andere uit leden van IVN Roermond e.o. met hun (klein-)kinderen, waaronder mijn maatje Michiel Stemkens waarmee ik aan de slag ging, plantenkenner en krasse knar bij uitstek. Het planten vond plaats onder leiding van leerlingen van de Citaverde-opleiding Water, Natuur en Recreatie mbo 3, in het kader van een praktijkopdracht. Voorafgaand aan de plantactiviteit hadden zij in december 2018 en januari 2019 een aantal boeiende lessen gevolgd over voedselbossen.

Tijdens een pauze verzorgden leden van de staf van JongNL Limburg, ondersteund door twee leerlingen van Citaverde, met behulp van “outdoor cooking” voor overheerlijke lokale versnaperingen, zoals pompoensoep en

appeltaart. Tevens zorgde Marly Bonten dat de dorst werd gelest met verrukkelijke verse vruchtensappen, koffie, thee en water, waarbij ook nog overheerlijke voedselboscake werd geserveerd. Hiermee werd bewuste voeding in de schijnwerpers gezet. Vervolgens weer aan de slag tot een uur of 4 in de middag om de laatste bomen en struiken een juiste plek te geven, waarna eenieder met een tevreden gevoel huiswaarts ging. Het was een geslaagde plantactie. Op naar het volgende voedselbos in Limburg!

Het nut van bomen en voedselbossen

Door het planten van dit voedselbos wordt aandacht gevraagd voor het feit dat bomen tijd nodig hebben om te groeien. Bomen hebben heel diverse functies in onze omgeving. Ze zorgen voor zuurstof, filteren fijnstof, verbeteren de bodem en vangen water op als er veel regen valt. Ze verdampen water en zorgen daarmee voor nieuwe regen, ook als het droog is. Ze zorgen voor schaduw en koelen het aardoppervlak, doordat de zon de grond niet kan bereiken door het bladerdek. Dit alles naast de rustgevende en zelfs genezende werking van bos voor mensen die vaak in een drukke omgeving verkeren. Ook zijn er bomen en struiken waar wij van kunnen eten of die de bodem verbeteren waar wij andere eetbare planten op willen gaan verbouwen. Een boom kan deze functies allemaal vervullen, het beste als hij volwassen is.

Meer info over voedselbossen: Hetty Adams: voedselbos.brigade@gmail.com www.voedselbosbrigade.nl

Foto's van Hetty Adams

Groen licht voor Tiny Forest

Door Frans van Deutekom

Vanuit de pas opgerichte wijkraad WijZijnMaasniel heb ik me bij de werkgroep Schoon & Groen laten indelen in het subgroepje van vier personen, dat zich ten doel gesteld heeft om de mogelijkheden te onderzoeken om een Tiny Forest te realiseren in onze wijk.

Een Tiny Forest is een klein bosje ter grootte van ruim 200 vierkante kilometer, de grootte ongeveer van een tennisbaan, bestaande uit dicht opeenstaande inheemse bomen en heesters. Er komt ook een buitenlokaal naast, zodat ook de educatieve doeleinden gefaciliteerd zijn. Naast verhoging van natuurwaardes hopen we met een Tiny Forest ook de jeugd vroegtijdig tastbare kennis over natuurlijke processen bij te kunnen brengen.

Enkele maanden geleden zijn we met de gemeente, met het schoolhoofd van de basisschool en met de Scouting in gesprek gegaan. Iedereen was enthousiast en wilde zijn medewerking hieraan verlenen. Eind april is door de gemeente een verzoek aan het landelijke IVN gedaan om partnergemeente te mogen worden, waardoor realisatie van een Tiny Forest een feit kon worden.

Op 23 mei 2019 heeft IVN Landelijk de gemeente Roermond en 14 andere geselecteerd uit 37 aanmeldingen om partnergemeente te worden. Dit houdt o.a. in, dat er per gemeente drie Tiny Forests gerealiseerd kunnen worden met financiële en personele ondersteuning vanuit het IVN

Landelijk. Vorig jaar heeft het IVN voor de aanleg hiervan een flinke donatie gekregen van de Postcodeloterij.

Het is de bedoeling dat in het najaar begonnen wordt met de aanleg van het eerste minibos, mogelijk op de groenstrook direct naast Basisschool Neel en de Scouting Jong Nederland in Maasniel.

Samen met het IVN, gemeente, de basisschool en buurtbewoners worden de aanleg, het onderhoud, en de gebruiksmogelijkheden gerealiseerd.

Wordt vervolgd!

Nieuw boek over het Leudal

Uiterlijk 1 oktober 2019 brengt de Studiegroep Leudal een nieuw boek uit over het Leudal met als titel 'Het Leudal, voor nu en altijd een wonderlijk natuurgebied'.

In dit boek staan niet alleen pakkende foto's van planten en dieren, maar staan tevens het boeiende landschap van het Leudal en zijn cultuurhistorie centraal. Deze foto's gaan hand in hand met informatieve teksten. Het boek is daarmee niet alleen een fijn kijkboek, maar geeft ook veel wetenswaardigheden over het Leudal en antwoorden op allerlei vragen. Naast een prachtige opmaak biedt het boek ook een serie kaarten voor meer inzicht in de bijzonderheden van het Leudal.

Auteurs zijn natuurfotograaf Hans Smulders en ecooloog Philip Bossenbroek. Het boek bestaat uit 220 pagina's in full colour. Het heeft een harde kaft en het formaat van 24 cm x 28 cm. Er wordt slechts een beperkte oplage gedrukt. De Studiegroep geeft geïnteresseerden daarom graag de mogelijkheid om het boek nu al te bestellen. Zie voor de mogelijkheden hiervoor de website van de Studiegroep Leudal (www.studiegroepleudal.nl).

Doordat het boek uiterlijk 1 oktober 2019 verschijnt, is het ook een uitstekend relatiegeschenk of een mooi sinterklaas- of kerstcadeau.

Jubileum-fotowedstrijd voor kinderen

Ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van IVN Roermond e.o. heeft de jubileumcommissie besloten om een fotowedstrijd voor kinderen en kleinkinderen van onze leden uit te schrijven. Een wedstrijd voor de kinderen zelf. De foto's zullen worden beoordeeld door een deskundige jury en de inzenders van de beste drie foto's zullen een prijsje ontvangen.

Thema: "Buiten spelen in de natuur"

Voor wie: Kinderen tot en met 16 jaar.

Aantal foto's: Maximaal 2 (verschillende) foto's per kind. Deze moeten uiteraard te maken hebben met het thema.

Eisen: De foto moet als jpg- of jpeg-bestand worden aangeleverd en moet een niet al te klein formaat hebben zodat we hem eventueel ook op de website of in Het Schrijvertje kunnen publiceren. Hoe meer pixels hoe liever!

Inzenden: De foto's moeten via email worden gestuurd naar fotowedstrijd@ivnroermond.nl onder vermelding van naam en leeftijd van het kind, naam van de trotse ouders of grootouders, de plaats waar de foto is gemaakt plus evt. opmerkingen.
De uiterste inzenddatum is 1 september 2019.

Winnaars:

De winnaars zullen worden bekendgemaakt tijdens de IVN-jeugdtocht op 13 oktober vanuit Venhof, Herkenbosch (zie ons jaarprogramma) en in het winternummer van Het Schrijvertje, dat rond de kerstdagen van 2019 uitkomt.

Over de uitslag van de wedstrijd kan niet worden gecorrespondeerd.

Uitnodiging workshop communicatie

Beste vrijwilliger,

Ben je betrokken bij één van de vele communicatie-uitingen van de afdeling of wil je graag daarmee aan de slag? Denk aan het ledenblad, nieuwsbrief, fotografie, website, social media, PR, foldermateriaal, route app of andere uitingen. Dan ben je van harte welkom op één van deze bijeenkomsten die in het kader staan van uitwisseling, bijscholing en samenwerking:

Woensdag 3 juli van 17.00 tot 22.00 uur (eenvoudige maaltijd inbegrepen) in Horst.

Donderdag 29 augustus van 17.00 tot 22.00 uur (eenvoudige maaltijd inbegrepen) in Sweikhuizen.

Dinsdag 10 september van 17.00 tot 22.00 uur (eenvoudige maaltijd inbegrepen) in Tilburg.

Let op: ook wanneer je niet bij één van deze bijeenkomsten wilt of kunt zijn, dan nog stellen wij het op prijs wanneer je de vragenlijst via onderstaande link invult. Omdat we een beter beeld willen krijgen van de communicatievrijwilligers, -kanalen en -behoeften aan ondersteuning of bijscholing.

<https://www.ivn.nl/provincie/limburg/vragenlijst-communicatie-ivn-afdelingen>

Aanmelden voor de bijeenkomsten kan ook via bovenstaande vragenlijst, let op: uiterlijk een week voor een bijeenkomst kunt u zich nog aanmelden.

Programma

De precieze programma-indeling is nog onbekend en hangt af van de wensen die uit de vragenlijsten komen.

Onderdelen die zeker aan bod komen:

- diverse workshops naar keuze over bijvoorbeeld: het maken van een digitale nieuwsbrief, social media, website, ledenblad, fotografie;
- uitwisseling met afdelingen in de regio om te leren van elkaar en waar mogelijk samen te werken;
- goede voorbeelden van andere IVN-afdelingen.

Voor vragen over deze bijeenkomsten kun je contact met me opnemen via 06 – 55 13 43 95 of m.wingens@ivn.nl.

Hopelijk tot ziens op één van de bijeenkomsten.

Hartelijke groeten,

mede namens de werkgroep communicatie van IVN District Limburg en de IVN-vrijwilligersconsulenten Sylvia Spierts (Limburg) en Jeffrey Raymakers (Brabant),

Marieke Wingens

IVN Limburg: 0475-386 460

GSM: 06-5513 4395

Natuurlijk! Roermond?

Door Huug Stam

In 2018 neemt het RNMO, het overlegorgaan voor natuur en milieu in Roermond, het initiatief om de Roermondse burger kennis te laten maken met de natuur in Roermond. Tijdens de voorbereiding overlegt een werkgroep waarvan ik deel uit maak, over onder meer datum, activiteiten, naam en logo. De keuze valt op Natuurlijk Roermond. Omdat er al een boek verschenen is met die titel plaatsen we na natuurlijk een uitroepteken.

Het lukt dat jaar door tijdsgebrek niet het initiatief uit te voeren. Een jaar later, op 19 mei 2019 van 10 tot 16.00 uur is het voor belangstellenden mogelijk een keuze te maken uit negentien activiteiten verspreid door Roermond. Een ervan is een rondje Roerdal met als thema het beheer en de kansen en bedreigingen. Deze excursie zal ik verzorgen. Aangezien het onzeker is hoeveel mensen zullen deelnemen, zoek en vind ik hulp bij Hermien. Het blijkt een aangename en waardevolle kennismaking. Voor Hermien is het Fietspad Roerdal en omgeving onbekend gebied. Ze is van mening dat het een zeer mooie route met veel afwisseling is. Hermien wijst op een beverburcht die er, direct na de excursie tijdens zware neerslag, deels de oorzaak van is dat een grote boom in de Roer valt. Kansen voor het gebied betreft de aanwijzing tot Natura 2000. Daarnaast is een deel aangewezen als natuurcompensatiegebied (NCG) voor de aanleg van de A73. Ook heeft een deel de status natuur in het bestemmingsplan buitengebied Roerdal.

De meanderende Roer langs de Kapellerlaan in Roermond, foto Huug Stam

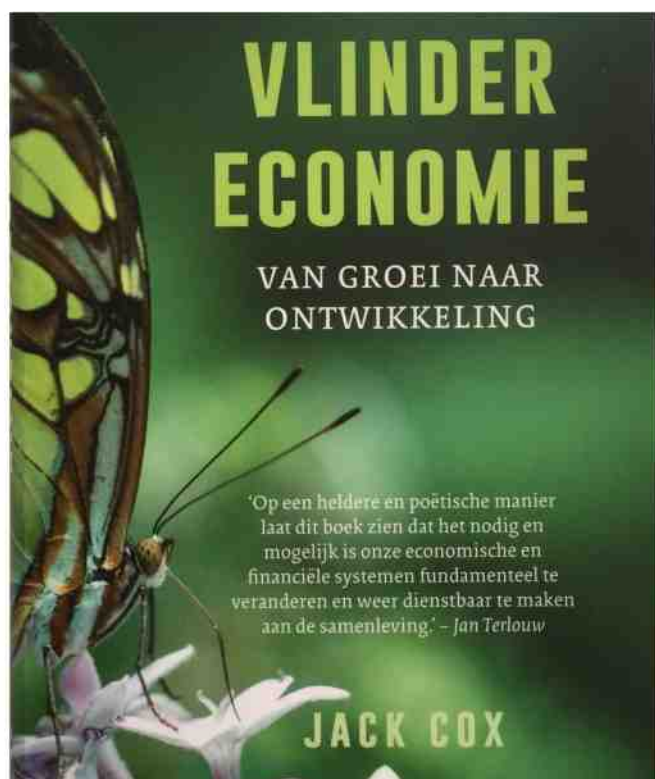
Een bedreiging vormt de wijze waarop de gemeente tot op heden met de belangen omgaat. Tijdens de excursie besteed ik uiteraard aandacht aan dit aspect. Een zeer groot losloopegebied voor honden in het NCG vormt een kans voor hondenbezitters; een groot deel is agrarisch bouwland waar de bepaling "niet scheuren van grasland" geldt, wat een kans is voor de betreffende agrariër. Dit zijn slechts enkele voorbeelden die een bedreiging of aantasting voor de natuur vormen.

In het verleden bestonden er plannen om de Roer te kanaliseren. De kaart van de 'Werkgroep Rivier, maart 1968 Provinciale Waterstaat in Limburg' laat ik zien. Deze bedreiging is gelukkig afgewend. Een mogelijkheid om een deel van de nadelen teniet te doen is de aanleg van vee-roosters in het fietspad. De wethouder stemt in met het voorstel van de Milieugroep Roermond. Helaas blijft het dossier zo lang liggen dat de wethouder die haar opvolgt besluit hier op terug te komen. Een en ander laat een ambtenaar mij telefonisch weten. Uiteraard breng ik mijn onvrede naar voren. Momenteel wacht ik aanvullende gegevens af. Zo lang dit uitblijft, zal ik mijn deelname aan het RNMO opschorten.

Van de achttien deelnemers van de excursie, onder meer uit Veghel en Mierlo maar ook enkele tientallen meters van het startpunt van de excursie verwijderd, hoor ik positieve geluiden. Een mooi afwisselend gebied en dat het Natuurlijk!Roermond een mooi initiatief is zijn daar voorbeelden van. Een deelnemer vertelt dat zij 's ochtends twee andere activiteiten bezocht. Zij vraagt of het volgend jaar weer tot een dergelijk initiatief komt. Dit laatste is onzeker. Binnenkort volgt de evaluatie en dan zal ook gesproken worden over de wens tot een vervolg. Dit zou naast volgend jaar ook om de twee jaar kunnen gebeuren. Indien het zo ver komt is mijn medewerking om bovengenoemde reden onzeker. Voor mij geldt momenteel eerder Natuurlijk?Roermond.

Met Marieke van den Ende, een lid van het RNMO, maak ik een fietstocht met het oog op mogelijke locaties voor zonnevelden in onze gemeente. Het verslag hiervan zullen wij aan het RNMO zenden.

Kijk voor de bespreking van dit boek op pag.9

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen, neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Meinse van der Velde, 06-13300436
mj.vd.velde@home.nl

Werkgroep Planten

Willemie van Deutekom, 06-20903490 (regio oost)
Hermien Hendriks, 0475-594340 (regio oost/west)

Natuurclub De Speurneuzen

Sjoerd van der Schuit, 0475-302733

Vlinderwerkgroep

René Horsten, 06-22468910
vlinderwerkgroep@ivnroermond.nl

Heidewerkgroep

Hermien Hendriks, 0475-594340

Jeugdcommissie

Eef Schoffelen, 0475-552278

Fotowerkgroep

fotowerkgroep@ivnroermond.nl

Werkgroep Amfibieën en Reptielen

René Horsten, Hermien Hendriks; zie hierboven

meer genieten van het wandelen

Geniet meer van het struinen,
wandelen en excursies in de natuur
met de juiste wandelschoenen
en wandelkleding

We hebben een
enorme keuze en
helpen je graag

Altijd
10% korting op
alle schoenen
en kleding

beleef de natuur!

Ton Notermans
wandelsport - outdoor - kamperen

Dr. Philipslaan 25-B - Roermond - T. 0475-420610 - tonnotermans.nl

Macrofaunawerkgroep

Ron Van Pol, 06-25012712
macrofauna@ivnroermond.nl

Excursieloket & gidsen

Frans Hendriks, 0475-503291
excursies@ivnroermond.nl

Werkgroep Communicatie

Rianne Keijzer - Elst, 0475-343055
communicatie@ivnroermond.nl

Programmacommissie:

Peter Kessing, 06-25378119
programmering@ivnroermond.nl

Vertrouwenspersoon

Rikie Verhagen, 0475-464767
rikie.verhagen@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje

Frans Hendriks, 0475-503291
hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Fotomaster: fotomaster@ivnroermond.nl